

MUNKA VÉDELEM
MUNKABALESET
ÜZEMI BALESET
BALESETI ELLÁTÁSOK

- 2005. december -

Összeállította: Soósné Bölczy Brigitta és
Zsombori János

Felelős kiadó: Paszternák György
Magyar Vegyipari, Energiaipari és Rokon
Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
elnöke

B E V E Z E T Ő

A VDSZ Elnöksége 2005-ben foglalkozott az ágazat baleseti helyzetével. Megállapította, hogy a balesetek száma csökkent ugyan, de a kiesett munkanapok száma nőtt. Ez is azt mutatja, hogy a balesetek súlyosbodtak.

A felmérések szerint a kéz-, boka-, fej- és lábsérülések általánosak. A sérülések súlyossága is arra int mindenkit, hogy sokkal jobban vigyázzon a munkavégzés során. Tartsa és tartassa be az egészséges és biztonságos munkavégzés előírásait.

A munkáltatók felelőssége a munka(üzemi) balesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzése.

A szakszervezetek feladata többek között a biztonságos és egészséges munkafeltételek biztosításának ellenőrzése, a sérült munkatársak segítése, hogy maradéktalanul hozzájussanak a jogszabályokban biztosított ellátásokhoz.

Paszternák György
a VDSZ elnöke

A munkavédelem elsődleges célja a munkavállalók egészségének és testi épségének védelme, az egészségkárosodások csökkentése a szervezett munkavégzés során. A következőkben a munkavégzés során, illetve azzal valamilyen módon kapcsolatba hozható esetekben bekövetkezett egészségkárosodások bejelentésével, kivizsgálásával és nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat ismertetjük. Ezekkel a kérdésekkel a többször módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről, valamint a végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet foglalkoznak. Az üzemi baleset meghatározásával és a baleseti ellátásokkal az 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól és a végrehajtásáról kiadott 217/1997. (XII. 1.) Kormányrendelet, és az 1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról és a végrehajtásáról kiadott 168/1997. (X. 6.) Kormányrendelet rendelkezik.

A munkavédelemről szóló törvény részletesen szabályozza mi tekinthető **munkabalesetnek**, hogyan kell kivizsgálni, milyen bejelentési kötelezettsége van a munkáltatónak és a munkavállalónak.

A társadalombiztosítás egy bővebb fogalmat használ: **üzemi balesetről** beszél. Ez azt jelenti, hogy a kiemelt társadalombiztosítási ellátásokat csak az üzemi baleset jogerős elbírálása után folyósítják (természetesen ez alól kivétel a baleseti egészségügyi szolgáltatás, hiszen a balesetet szenvedettet azonnal el kell látni).

Ebből az is következik, hogy a munkabalesetnek nem minősíthető balesetet is köteles a munkáltató kivizsgálni és jegyzőkönyvet felvenni, majd az illetékes megyei (fővárosi) egészségbiztosítási pénztárnak megküldeni. Így kell eljárni a foglalkozási megbetegedések esetén is.

FOGALOM MEGHATÁROZÁSOK

Munkabaleset;

Az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.

Súlyos munkabaleset;

Az a munkabaleset (bányászati munkabaleset), amely

- (a) A **sérült halálát** (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított 90 napon belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszttette), magzata vagy újszülöttjének halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;
- (b) Valamely **érzékszerv** (vagy érzékelő-képesség) és a reprodukciós képesség elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását okozta;
- (c) Orvosi vélemény szerint **életveszélyes sérülést**, egészségkárosodást;
- (d) **Súlyos csonkulást**, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);
- (e) **Beszélőképesség elvesztését** vagy **feltűnő eltorzulást, bénulást**, illetőleg **elme zavart** okozott.

Súlyos munkabaleset;

Az a munkabaleset, amely

- (f) A **sérült halálát** (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszttette), magzata vagy újszülöttjének halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;
- (g) Valamely **érzékszerv** (vagy érzékelő-képesség) és a reprodukciós képesség elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását okozta;
- (h) Orvosi vélemény szerint **életveszélyes sérülést**, egészségkárosodást;
- (i) **Súlyos csonkulást**, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);
- (j) **Beszélőképesség elvesztését** vagy **feltűnő eltorzulást, bénulást**, illetőleg **elme zavart** okozott.

Szervezett munkavégzés;

- a munkaviszonyban,
- a közszolgálati,
- a közalkalmazotti jogviszonyban,
- szövetkezeti tagság esetén a munkaviszony jellegű jogviszonyban,
- a szakképző iskolákban a tanulói jogviszony keretében a szakmai képzési követelmények teljesülése során,
- a tanuló szerződés alapján,
- a hallgatói jogviszonyban a gyakorlati képzés során,
- a büntetés-végrehajtási jogviszonyban (előzetes letartóztatásban, elítéltként),
- a közigazgatási határozat alapján,
- a fegyveres erők,

- a fegyveres szervek (ideértve a hivatásos önkormányzati tűzoltóságot és más rendvédelmi szervet),
- a katasztrófavédelem központi és területi szerveinek tagjai által szolgálati viszonyukban,
- a polgári szolgálatban végzett munka,
- valamint a munkáltató által kezdeményezett, irányított vagy jóváhagyott társadalmi munka.

Foglalkozási betegség;

(a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény szerint)

Az a betegség, amely a biztosított foglalkozásának a különös veszélye folytán keletkezett. A baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási betegségek körét a Kormány rendeletben állapítja meg.

Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, üzemi baleseten a foglalkozási betegséget, üzemi baleseti sérültön a foglalkozási betegségben megbetegedettet is érteni kell.

Foglalkozási megbetegedés:

(a 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint)

a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás, amely;

- a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló fizikai-, kémiai-, biológiai-, pszichoszociális- és ergonómiai kóroki tényezőkre vezethető vissza,
- a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételének a következménye.

Fokozott expozíció:

A munkavállaló szervezetében a munkavégzés során a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben a 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott biológiai határértékeket meghaladó koncentrációja vagy mértéke, illetve zaj esetében 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármely fülön.

Biológiai expozíciós (hatás) mutató:

Azok a paraméterek, amelyekkel a vegyi anyagok és a szervezet közötti kölcsönhatások mennyiségileg jellemezhetők.

Bejelentő orvos:

Bármely orvosi gyakorlatot folytató orvos, aki a foglalkozási megbetegedést (fokozott expozíciót) megállapította;

Halálos foglalkozási megbetegedés:

Olyan halálhoz vezető megbetegedés, ahol a halál oka a foglalkozási megbetegedés vagy annak szövődménye.

Munkahely;

minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a föld alatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak.

Keresőképtelen;

az a munkavállaló, aki a balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota miatt, vagy gyógyászati segédeszköz hiányában munkát nem tud végezni.

Munkavállaló;

a szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.

Munkavédelmi képviselő;

olyan, a munkavállalók által választott személy, aki a munkáltatóval való együttműködés során képviseli az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő munkavállalói jogokat és érdekeket.

Munkáltató (foglalkoztató):

a munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató. Munkáltatónak kell tekinteni a munkaerő-kölcsönzés keretében átengedett munkavállalót kölcsönvevőként foglalkoztatót, a kirendelt munkavállalót foglalkoztatót, a szakképzés keretében gyakorlati oktatást folytatót, valamint a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozót a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmére vonatkozó rendelkezések tekintetében. A társadalmi munka esetén munkáltató a társadalmi munka szervezője.

Telephely:

a tevékenység (munkavégzés) gyakorlásának - a munkáltató székhelyétől különböző - helye, ideértve a munkáltató fióktelepét is.

MUNKABALESETEK ÉS FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK KIVIZSGÁLÁSA, BEJELENTÉSE, NYILVÁNTARTÁSA

A munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzésének feltétele a balesethez vezető, valamint közreható tárgyi, szervezési és személyi okok, körülmények feltárása, a balesetek, megbetegedések kivizsgálása, és ennek alapján intézkedéseket kell tenni a munkabalesetek és a foglalkozási megbetegedések megelőzésére.

Általános követelmények:

A sérült munkavállaló, illetőleg a balesetet észlelő személy köteles a balesetet, sérülést, rosszulétet azonnal a munkát közvetlenül irányító személynek haladéktalanul jelenteni.

Megjegyzés: a munkavállaló minden sérülést, még a legkisebbet is azonnal jelentse a munkahelyi vezetőjének, a munka irányítójának. A sérülést haladéktalanul vezessék be a sérülési naplóba, hogy az esetleg felmerülő vitát elkerüljék. A sérülést tehát abban az esetben is nyilvántartásba szükséges venni, ha a munkavállaló folytatta a munkát, ez a nyilvántartás nem azonos a munkabaleseti nyilvántartással. A munkába menet, illetve a munkából hazamenet, vagy társadalombiztosítási intézmény igénybevétele során bekövetkezett sérülést is a munkáltató tudomására kell hozni (Üzemi baleset).

Munkabaleset és foglalkozási megbetegedés megállapítása

A munkáltatónak minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetről meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e. Ha nem tekinti munkabalesetnek, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről a sérültet, halálos baleset esetén a hozzátartozót értesítenie kell.

Ha a sérült (halála esetén hozzátartozója) a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását sérelmezi, úgy a területileg illetékes munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőséghez fordulhat.

A foglalkozási megbetegedés tényét nem a munkáltatónak, hanem a megbetegedést felfedező (*bejelentő*) orvosnak kell megállapítania és a nyilvántartási, bejelentési eljárást megkezdeni, kezdeményezni.

Munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések nyilvántartása

A munkabalesetet és a foglalkozási megbetegedést - ideértve a fokozott expozíciós eseteket - be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni. A munkabaleset esetén - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - a munkáltató, foglalkozási megbetegedés esetén a népjóléti (a mindenkor illetékes) miniszter rendeletében meghatározott szerv (személy) teljesíti.

Megjegyzés: a foglalkozási megbetegedést felfedező orvos, vagy egészségügyi intézmény feladata (bejelentő orvos), a munkáltatónak a foglalkozási

megbetegedés kivizsgálásában segítően közre kell működni és a megbetegedést nyilvántartásba kell venni. A kivizsgálás alapján a hasonló eset megelőzése érdekében intézkedni köteles.

A munkáltató a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentése, kivizsgálása és nyilvántartása során a sérült (megbetegedett) következő személyes adatait rögzíti a munkavédelmi törvény előírásának megfelelően:

- név (ideértve a születési nevet is),
- anyja neve,
- társadalombiztosítási azonosító jele (taj-száma),
- születési hely és időpont,
- nemét,
- állampolgárságát,
- lakóhely (lakcím).

A munkáltató minden munkabalesetet, a bekövetkezését követően köteles haladéktalanul nyilvántartásba (a továbbiakban: munkabaleseti nyilvántartás) venni.

A munkabaleseti nyilvántartás - a fentieken túlmenően - az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) a munkabaleset - minden évben 1-es sorszámmal kezdődő - számát;
- b) a sérült munkakörét;
- c) a sérülés időpontját, helyszínét, jellegét, rövid tényállását;
- d) a sérült ellátására tett intézkedést;
- e) annak tényét, hogy a sérült folytatta-e a munkáját.

A munkabaleseti nyilvántartást a munkáltató székhelyén vagy a munkáltató nyilvántartását vezető szervezeténél összesítve, és minden területileg elkülönült szervezeti egységénél külön-külön vezetni kell.

Munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések kivizsgálása

A munkaképtelenséget nem eredményező munkabaleset körülményeit is tisztázni kell, és annak eredményét nyilvántartásba kell venni.

A munkáltatónak a munkaképtelenséggel járó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálnia, és a kivizsgálás eredményét munkabaleseti jegyzőkönyvben kell rögzítenie.

A munkáltatónak lehetővé kell tennie a munkavédelmi képviselő részvételét a munkabaleset kivizsgálásában.

Munkabaleseti jegyzőkönyv

5 évig irattárban megőrzendő!										Év		Hó		Sorszám						
Munkabaleseti nyilvántartás sorszáma:										2	0									
MUNKABALESETI JEGYZŐKÖNYV																				
[Az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 4/a. számú melléklete alapján] Írógéppel, számítógéppel vagy nyomtatott betűvel töltendő ki!																				
Az 56-83. , a 85-88. , a 93-95. és az egyéb szürke kódnégyzeteket a felügyelet töltsi ki!														Területi kód:		1	2			
A MUNKÁLTATÓ neve:										A létszám-kategória szerinti besorolása:				3						
Címe:					Irányítószáma:															
E-mail címe:					Telefon		Szám		-											
					Fax				-											
Statisztikai számjele:					Törzsszám:					Szakágazat					Gazd. forma		Terület			
										:										
				4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A SÉRÜLT neve:					táj-száma:															
(születési neve)					21				-						-				29	
Anyja neve:					22		23				24		25		26		27		28	
Születési helye:			Neme; Születési év, hó nap;				Lakcíme (lakóhelye):					Irányítószáma								
			Áll. polg.									:								
			30	31	32	33	34	35	36	37										
			19																	
A sérült foglalkoztatásának jellege:					Munkaköre (FEOR számmal is):					42										
					38					39 40 41										
A foglalkoztatási viszony tartama:			43		A munkaidő mértéke:			44		A sérülés súlyossága:			45							
A BALESET időpontja:		20	46	47	48	49	50	51	52	53	A baleset helyszíne:									
A baleset körülményeinek meghatározása:					54	A helyszínt jelölő kistérségi kódszám:					H	U								
A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA:																				
A baleset leírása a második oldalon folytatható!																				

A BALESET ELŐZMÉNYEI ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA (folytatás):											
A baleset leírása külön lapon folytatható!											
A BALESET HELYSZÍNVÁZLATA:											
Méterarányos helyszínrajz a dokumentációhoz külön csatolható!											

A munkavégzés helye:						Munkahelyi környezet													
0 Nem meghatározott			1 Állandó (szokásos) munkahely			55		56		57		58		59		60			
2 Változó munkavégzési hely			9 Egyéb munkavégzési hely																
Munkafolyamat:						61-62													
A sérült konkrét fizikai tevékenysége:						63-67													
A munkabalesethez kapcsolható munkaeszköz:						68-74													
A balesetet kiváltó esemény:						75-76													
A sérüléssel összefüggésben lévő anyag:						77-79													
A baleseti sérülés (károsodás) külső oka:						80-81													
Személyi tényező:						82-83													
A munkaképtelenség időtartama: nap																			
1 (4-6 nap), 2 (7-13 nap), 3 (14-20 nap), 4 (min. 21 nap, de kevesebb mint 1 hónap),																			
5 (min. 1 hó < 3 hó), 6 (min. 3 hó < 6 hó), 6 (6 hó ≤)												84							
Baleseti sérülés, mérgezés és külső okok következményei:												85		86		87		88	
A VÉDŐ- ÉS JELZŐBERENDEZÉSEK, EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖK ALKALMASSÁGA																			
1		Alkalmas, rendeltetésszerűen használták			5		Alkalmatlan, nem rendeltetésszerűen h.			Védőburkolat		89							
2		Alkalmas, nem rendeltetésszerűen használták			6		Alkalmatlan, nem használták			Védőberendezés		90							
3		Alkalmas, nem használták			7		Szükséges, de nem volt			Jelzőberendezés		91							
4		Alkalmatlan, rendeltetésszerűen használták			8		Nem szükséges			Egyéni védőeszk.		92							
MUNKÁLTATÓI INTÉZKEDÉS a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében:												93							
A MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ RÉSZVÉTELE, ILLETVE VÉLEMÉNYE												94		95					
A munkavédelmi képviselő aláírása												Nincs mv. képv.							
ADATSZOLGÁLTATÁS JELLEGE új (1) módosítás, kiegészítés (2) törlés (3)												96							
Egyéb megjegyzések, észrevételek																			
A BALESETET VIZSGÁLÓ						A MUNKÁLTATÓ képviselőjének						P. H.							
Neve (cégneve):						Neve:													
Címe:						Beosztása													
A vizsgáló neve:						Aláírása													
Mv. képzettség ig. (törzslap sz., kelte):																			
Aláírása:																			
Kelt:		20		év		hó		nap		20		év		hó		nap			

A MUNKABALESET VIZSGÁLATÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ (CSATOLT) DOKUMENTÁCIÓK JEGYZÉKE			
(Pl. meghallgatási jegyzőkönyvek, fénykép-, videofelvételek, orvosi vizsgálatok, technológiai, kezelési, karbantartási utasítások, oktatás dokumentációi, a munkavédelmi képviselő külön lapon leírt észrevétele)			
FELÜGYELŐI ÉSZREVÉTEL, INTÉZKEDÉS			
Hatósági intézkedések (közigazgatási, szabálysértési stb.)			
1		16	
2		17	
3		18	
4		19	
5		20	
6		21	
7		22	
8		23	
9		24	
10		25	
11		26	
12		27	
13		28	
14		29	
15		30	
A felülvizsgálatot végző felügyelő neve:		aláírása:	
20	<input type="text"/>	év	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	hó	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	nap	<input type="text"/>

A vizsgálat dokumentációját a munkabaleseti nyilvántartásban szereplő sorszámmal kell ellátni. Ezt a sorszámot a munkabaleseti jegyzőkönyvön is fel kell tüntetni.

Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás időpontjáig nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.

Amennyiben egy időben több személy sérült meg, akkor a jegyzőkönyvet minden sérültről külön-külön kell kiállítani.

A munkabaleset és a foglalkozási megbetegedés kivizsgálásának szempontjai

A munkabaleset vizsgálatakor az esemény térbeni és időbeni környezetében fel kell tárni a veszélyes körülményeket és veszélyes cselekedeteket, valamint azokat a tényezőket, melyeknek szerepük lehetett a sérülést eredményező mozzanat vagy folyamat beindulásában.

A munkabaleset kivizsgálása során helyszíni szemlét kell tartani. A helyszíni szemle eredményét szükség szerint jegyzőkönyvben, rajzon, fényképen, videofelvételen rögzíteni kell.

A munkabalesetről információval rendelkező személyeket - ha szükséges jegyzőkönyvileg - meg kell hallgatni.

Ezek lehetnek:

- a sérült,
- a balesetet okozó személy,
- a szemtanúk,
- a sérült munkatársa,
- a sérült közvetlen vezetője.

A munkabaleset kivizsgálása során meg kell állapítani:

- a létesítmények, gépek, berendezések, szerszámok, eszközök, a munka tárgya (anyaga) biztonságtechnikai állapotát, ennek keretében a munkavédelmi minőségre, üzembe helyezésre, műszaki felülvizsgálatra, technológiára, kezelésre, karbantartásra vonatkozó előírások meglétét, megfelelőségét, érvényesülését, előre nem látható esemény (pl. üzemzavar, műszaki hiba) fellépését;
- az egyéni és kollektív védőeszközök, a sérült öltözete, védőberendezések, jelzőberendezések, védőburkolatok meglétét, megfelelőségét, alkalmazásukra és használatukra vonatkozó előírások érvényesülését;
- a környezeti tényezőket, ezek jelenlétét, mértékét, hatását (szükség esetén műszeres méréssel):
 1. mechanikai tényezők,
 2. kémiai tényezők (ezen belül: gázok, gőzök, por),
 3. elektromos tényezők,
 4. zaj és rezgés,
 5. sugárzás (ezen belül: világítási tényezők),
 6. meteorológiai tényezők,
 7. klímátényezők,
 8. hőmérséklet hatásai,
 9. élőlény hatásai,
 10. egyéb ártalmas és/vagy veszélyes hatások;
- a munkaszervezés, a belső ellenőrzés, irányítás rendszerét, a munkavégzés ütemét, a munkatér nagyságát, munkakörnyezetben az ergonómia érvényesülését, utasítást, jelzést, figyelmeztetést adó táblák, feliratok létét, minőségét, figyelemelterelő jelenségek, tevékenységek jelenlétét, az üzemi rend és tisztaság, az anyagtárolás, szállítás, közlekedés szabályainak érvényesülését, a munkáltatás egyéb körülményeit;
- a balesetet szenvedett munkavállaló (balesetet okozó személy) és társak baleset bekövetkezése előtti feladatát, szándékát és cselekedeteit, a környezeti tényezők baleset előtti állapotát;
- az érintett termelőberendezésekre, munkaeszközökre, munkafolyamatra, sérülte (okozói) és társi cselekedetre vonatkozó előírások érvényesülését, az előírástól való eltérés mértékét;
- a balesetet kiváltó okot, okokat, az eddig felsorolt minden tényező hatásának tételes vizsgálatával, a közrehatás valószínűsíthető arányának megállapításával;
- hogyan lett volna elkerülhető a munkabaleset;

- az összes lehetséges javító intézkedést, és ezek függvényében azt, hogy mit kell tenni hasonló baleset megelőzése érdekében.

A munkabaleset vizsgálatának megállapításait olyan részletességgel kell rögzíteni, hogy az így készült dokumentumok alkalmasak legyenek a baleset okainak megállapítására és a megállapított összefüggések, körülmények tényszerű alátámasztására.

Munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül a súlyos munkabaleset, valamint az olyan - munkaeszköz, illetve technológia által okozott - munkabaleset kivizsgálása, amely kettőnél több személy egyszerre (egy időben), azonos helyen történő sérülését vagy más egészségkárosodását okozta.

Kirendelés során szenved balesetet

Belföldön más munkáltatóhoz történő kirendelés (kiküldetés) esetén a munkabaleset kivizsgálásával, bejelentésével és nyilvántartásával kapcsolatos kötelezettségek teljesítéséért - a kirendelő (kiküldő) munkáltató értesítése mellett - a sérült munkáját közvetlenül irányító munkáltató a felelős.

Tanulót ért baleset

Ha a munkabaleset tanulót, hallgatót a szakképesítése megszerzéséhez szükséges gyakorlati képzés során nem a nevelési, oktatási intézményben éri, munkáltatón az Őt foglalkoztatót kell érteni. Ettől az intézmény és a foglalkoztató szerződésben eltérhet. A foglalkoztató munkáltató minden munkabaleset esetén köteles erről a nevelési, oktatási intézményt értesíteni, és annak a kivizsgálásban való részvételét lehetővé tenni.

Munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentése

A munkáltató köteles a súlyos munkabalesetet a baleseti helyszín szerint illetékes felügyeletnek azonnal bejelenteni (telefonon, telexen, telefaxon vagy személyesen) a rendelkezésre álló adatok közlésével.

A munkáltató köteles a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig megküldeni a jegyzőkönyvet

- a sérültnek, halála esetén közvetlen hozzátartozójának;
 - ezzel egy időben kell a sérültet, vagy hozzátartozóját felszólítani a kárigényének bejelentési lehetőséggel, valamint
 - el kell látni kárigény bejelentővel,
- a halált, illetve a *három napot* meghaladó munkaképtelenséget okozó munkabalesetről a területi munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség baleset helyszíne szerint illetékes területi szervének;
- külföldi kiküldetés, külszolgálat esetén a magyarországi székhelyű munkáltató magyar munkavállalójának a halált, illetve a *három napot*

meghaladó munkaképtelenséget okozó munkabalesetéről a területi munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőség – a munkáltató székhelye szerint illetékes - területi szervének;

- a társadalombiztosítási kifizetőhelynek, ennek hiányában az illetékes egészségbiztosítási pénztárnak (kirendeltségnek).

Munkabaleset elévülése

A munkabaleset bekövetkezésétől számított 3 év után a munkáltató a törvényben foglaltak alapján nem köteles a munkabalesetet bejelenteni, kivizsgálni és nyilvántartásba venni.

Jogorvoslati lehetőség

Ha a sérült (halála esetén hozzátartozója) a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását sérelmezi, úgy a területileg illetékes munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőséghez fordulhat.

ÜZEMI BALESET

Az üzemi baleset meghatározása a **baleset** általános meghatározására épül, mely szerint **baleset** az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső behatás, amely az ember akaratától függetlenül, hirtelen, esetleg aránylag rövid idő leforgása alatt következett be és sérülést, mérgezést, esetleg más egészségkárosodást, vagy halált okoz.

A külső hatás, amely a balesetet előidézi, esetleg vegyi hatás, illetőleg erőművi, vagy mechanikai hatás lehet.

Annak elbírálásánál, hogy történt-e baleset, vagy pedig az egészségromlás egyéb ártalom következménye-e, nem közömbös az sem, hogy külső behatásról, vagy pedig a munkafolyamat tartós, ismétlődő káros következményéről van szó.

Az üzemi baleset fogalma

Üzemi baleset az a baleset, amely a biztosítottat a foglalkozása körében végzett munkája közben, vagy azzal összefüggésben éri. Üzemi úti balesetnek minősül az a baleset, amely a sérültet lakásáról, szállásáról a munkahelyére, illetőleg onnan lakására, szállására menet közben érte. A törvény az üzemi balesetnek négy fajtáját különbözteti meg.

A foglalkozás körében, vagy azzal összefüggésben elszenvedett baleset üzemisége

Foglalkozása körében általában akkor jár el, illetve végez munkát a dolgozó, ha a munkaviszonyából eredő jogok érvényesítésével, és a kötelezettségeinek teljesítésével kapcsolatos tevékenységet fejt ki. Erre figyelemmel az a baleset minősül foglalkozás körében végzett munka közben bekövetkezett üzemi balesetnek, amely a dolgozót a munkahelyén, a munkáltató telephelyén, illetve munkaterületén, vagy munkahelyén kívül a munkáltató érdekében végzett tevékenység során érte, függetlenül attól, hogy a baleset munkaidő alatt, vagy azon kívül következett be. A munkaviszonyból folyó tevékenység és az egészségkárosodás között tehát közvetlen összefüggésnek kell lennie. A munkaviszony keretében történik az egészségkárosodás akkor is, ha a baleset a dolgozót a munkáltató telephelyén kívül, például kiküldetés során éri.

Az üzemiség elbírálása során nem kell vizsgálni azt, hogy a balesetet a biztosított pillanatnyi rosszulléte előzte-e meg, abban az esetben, ha a baleset foglalkozása körében végzett munka közben, vagy azzal összefüggésben érte. Ebben az esetben tehát a dolgozó betegség okozta rosszulléte során bekövetkezett baleset is üzemi balesetnek minősül.

A szándékosság esetét kivéve nem érinti a baleset üzemiségét az sem, ha a baleset bekövetkezését a dolgozó gondatlansága, felelőtlensége, vagy kizárólag a saját hibája idézte elő. Ha a baleset azért következett be, mert a sérült valamely

balesetelhárító, egészségvédő óvórendszabálynak nem tett eleget, a baleset üzemiségét ebben az esetben is el kell bírálni, illetve meg kell állapítani.

Üzemi balesetnek minősül a dolgozónak a foglalkozása körében végzett munkájával összefüggésben például: a tisztálkodás, öltözködés, étkezés, vagy üzemorvosi és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatások során bekövetkezett balesete. A munkáltató által a telephelyén kívül szerzett étkeztetés igénybevétele során bekövetkezett baleset is üzeminek minősül.

Nem minősül üzemi balesetnek a munkaközi szünet idején a munkáltató telephelyén kívüli ennivaló egyéni beszerzése, illetve elfogyasztása során bekövetkezett baleset, ha a munkáltató – akár a telephelyén belül, akár azon kívül – a szervezett étkezéstről gondoskodik.

A kiküldetés során elszenvedett balesetnél is irányadó az a szabály, hogy csak a foglalkozás körében, vagy azzal összefüggésben bekövetkezett baleset minősül üzemi balesetnek. Az elhatárolásnál gondosan mérlegelni kell az eset összes körülményeit. A baleset nem tekinthető üzeminek akkor, ha bekövetkezése a foglalkozással nem függ össze.

Nem tekinthető üzemi balesetnek az a baleset, amely a dolgozót a munkahelyén sport és kulturális rendezvény közben, nem a munkájával összefüggésben érte. Nem minősül üzemi balesetnek az öncsonkítás és az öngyilkosság sem.

A munkába menet, vagy onnan lakására, szállására menet közben elszenvedett baleset üzemiségének elbírálása

Munkába menet, vagy onnan lakására (szállására) menet közben bekövetkezett baleset üzemi jellege csak akkor állapítható meg, ha közben a munkával való kapcsolat tartósan nem szakadt meg. Abban az esetben, ha a dolgozót ért baleset munkába menet, vagy a munkából történő távozása után következett be, vizsgálni kell, hogy a dolgozó balesete a munkahely és a lakása közötti legrövidebb úton történt-e, illetőleg a dolgozó közvetlenül a munkája befejezése után indult-e lakására, útját pedig magánügyei végzése miatt hosszabb időre nem szakította meg, esetleg oly módon is, hogy az említett legrövidebb útról letért. Az útnak a dolgozó legelemibb életszükségleteinek biztosítása végett (például a napi élelmiszer-vásárlás, gyógyszer beszerzése, továbbá a gyermek bölcsődéből, óvodából, iskolából való hazavitele céljából) történő megszakítása nem minősül nagyobb kitérésnek.

Nem minősül üzemi balesetnek az a baleset, amely a dolgozót nem a lakásától a munkahelyéig, vagy pedig a visszavezető úton, hanem még, vagy már a lakásában éri.

Üzemi balesetnek tekinthető a társasházban lévő lakások tulajdonosainak a közös használatra szolgáló lépcsőházban, illetőleg a folyosón elszenvedett baleset is, ha az a tulajdonost a munkába, vagy onnan lakására (szállására) menet közben éri. Nem üzemi baleset a családi ház tulajdonosának az a balesete, amely őt a házhoz tartozó ingatlan területén éri.

A közcélú munka közben elszenvedett baleset üzemisége

Üzemi baleset az a baleset is, amely a biztosítottat a közcélú munka végzése során éri. A baleset üzemi jellegének elbírálásánál közcélú munka alatt az állami szerv, vagy önkormányzat, illetőleg a munkáltató által kezdeményezett irányított, vagy jóváhagyott társadalmi munkát lehet érteni.

A társadalombiztosítási ellátások igénybevétele során bekövetkezett balesetek elbírálása

Üzemi balesetnek kell tekinteni a társadalombiztosítási ellátás igénybevétele során bekövetkezett balesetet, ha a biztosítottat a keresőképtelenségének, vagy a rokkantságának (munkaképesség-csökkenésének) az elbírálása céljából elrendelt orvosi vizsgálaton vagy kezelésem történt megjelenésével összefüggésben érte. Így üzemi balesetnek minősül a keresőképtelen állományba vett dolgozó kötelező orvosi felülvizsgálata során bekövetkezett baleset. ha viszont a biztosított rosszullet miatt keresi fel az orvost, s eközben szenved balesetet, ez nem tekinthető üzemi jellegűnek.

FOGLALKOZÁSI BETEGSÉG

Foglalkozási betegség az a betegség, amely a biztosított foglalkozásának a különös veszélye folytán keletkezett. A baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási betegségek körét a kormány állapítja meg [217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet 1.sz. melléklete tartalmazza].

Baleseti ellátásra jogot adó foglalkozási betegségek:

- ólom és vegyületei által okozott mérgezés,
- kadmium és vegyületei által okozott mérgezés,
- foszfor és vegyületei által okozott mérgezés,
- higany, valamint fonsorai és vegyületei által okozott mérgezés,
- arzén és vegyületei által okozott mérgezés,
- mangán és vegyületei által okozott mérgezés,
- berillium és vegyületei által okozott mérgezés,
- benzol vagy homológjai által okozott mérgezés,
- benzol és homológjainak nitro- és aminoszármazékai által okozott mérgezés,
- metilalkohol által okozott mérgezés,
- a zsírsorozat halogén vegyületei által okozott mérgezés,
- nitroglicerín, nitroglikol, etilénlikol és dinitrát által okozott mérgezés,
- szénkéneg által okozott mérgezés,
- kénhidrogén által okozott mérgezés,
- szénmonoxid által okozott mérgezés,
- mindazok a károsodások, amelyeket ionizáló sugárzások (például a rádium és a radioaktív anyagok a röntgensugarak) okozhatnak,
- bőr egyszerű rákos megbetegedései,
- húgyutak rákos vagy egyéb daganatos nyálkahártya-megbetegedései, amelyek aromás aminók hatására keletkeznek,
- sűrített levegős szerszámok és hasonló hatású gépek és munkaeszközök okozta rázkódás következtében fellépő megbetegedések,
- dekompressziós megbetegedés következtében fellépő idült állapotok (keszonbetegség, a központi idegrendszer, a halló- és egyensúlyszerv, a váll- és a csípőizület idült elváltozásai),
- fluor és vegyületei hatására a csontok, izületek és szalagok megbetegedése (fluorózis),
- szilikózis tüdőgümőkórral vagy anélkül,
- alumíniumpor hatására a mélyebb légutak és a tüdő megbetegedése,
- azbesztózis tüdőrákkal vagy anélkül,
- légutak foglalkozás okozta rákos megbetegedései,
- rövidhullámú hőszugárzás hatására keletkezett szürke hályog,
- zoonózisok. Állattól emberre közvetlenül vagy közvetve átvitt megbetegedések, továbbá a tetanuszbacillus által okozott merevgörcs, a tarlósömör, más néven gombás szőrtüszőgyulladás, ha a foglalkozással kapcsolatban keletkeztek,
- műtrágya és növényvédőszer által okozott mérgezés és károsodás,
- dioxán (dietilénoxid) által okozott mérgezés,
- zaj okozta halláskárosodás,

- fertőző betegségek által okozott idült egészségkárosodás, ha a foglalkozással kapcsolatban keletkezett,
- vírushepatitis által okozott akut és idült egészségkárosodás, ha a foglalkozással kapcsolatban keletkezett,
- térdizületi meniscus sérülése,
- talkózis,
- diffúz, progrediáló fibrózissal járó keményfém-pneumokoniózis.

A kormányrendelet részletezi a munkafolyamatokat, amelyben a megbetegedés történhet.

Nem minősül üzemi balesetnek az a baleset, amely

- kizárólag a sérült ittassága miatt következett be,
- munkahelyi feladatokhoz nem tartozó, engedély nélkül végzett munka, engedély nélküli járműhasználat, munkahelyi rendbontás során történt,
- a lakásáról (szállásáról) munkába, illetőleg a munkából lakására (szállására) menet közben indokolatlanul nem a legrövidebb útvonalon közlekedve, vagy az utazás indokolatlan megszakítása során történt.

Az **ittasság** önmagában a baleset üzemiségét még nem zárja ki. Kizárólag a sérült ittassága miatt történnék kell tekinteni a balesetet minden olyan esetben, amikor a baleset bekövetkezésében a munkáltatót nem terheli mulasztás, és a sérült a baleset bekövetkezésekor szeszital hatása alatt állt.

A munkahelyi feladatokhoz nem tartozó, engedély nélkül. végzett munka közben elszenvedett baleset üzemiségét nem lehet elismerni, ha a kizáró okként meghatározott feltételek (a munkavégzés nem tartozik a munkahelyi feladatokhoz, és mind emellett engedély nélkül történik) együttesen fennállnak. Ha az együttesen megkívánt feltételeknek csak az egyik eleme áll fenn, akkor a baleset üzemiségét nem lehet kategorikusan kizárni.

Nem ismerhető el üzemi balesetnek az **engedély nélküli járműhasználat** során bekövetkezett baleset. Ha a dolgozó a kiküldetésének teljesítéséhez nem a munkáltatója által engedélyezett közlekedési eszközt veszi igénybe, hanem saját személygépkocsiját, így az esetlegesen bekövetkezett baleset nem minősül üzeminek.

A munkahelyi rendbontás során bekövetkezett balesetek körébe a verekedés, játék és az italozás közben elszenvedett balesetek tartoznak, ezek nem alapozzák meg a baleseti ellátásra jogosultságot. De az eközben veszélybe került munkatársának a segítségére siető, a rendbontás megszüntetése érdekében fellépő, vagy jogos védelemben eljáró dolgozó eközben elszenvedett balesete üzeminek minősül.

ÜZEMI BALESETI JEGYZŐKÖNYV
„minta”

1. Sérült neve
Leánykori neve
2. Társadalombiztosítási Azonosító Jel □□□□□□□□
3. Születési helye
4. Születési időpontja □□□□□□□□
5. Anyja neve
6. Állandó lakcíme ir.szám
 □□□□ település
 utca(tér) hsz
 telefonszám
7. Munkahelyének megnevezése
 KSH □□□□□□□□□□□□□□□□
 □□□□ település
 utca (tér) hsz.
 telefonszám

BALESET JELLEGE

8. Baleset jellege
munkába lakásra (szállásra) menet társadalmi munka végzése közben
egyres társadalombiztosítási ellátások igénybevétele során
9. Baleset időpontja □□□□□□□□□□
10. Baleset helyszíne
közút, vasút, vízi út, légi út, társadalmi munka,
végzésének helyszíne, egyéb éspedig
11. Baleset rövid leírása (helyszín
pontos megnevezése)
12. Balesetet okozó adatai (csak akkor kell kitölteni, ha a balesetet más
személy okozta)
neve:
címe: ir.szám
 □□□□ település
 utca(tér) hsz
 telefonszáma:

Amennyiben a balesetet gépkocsi okozta

A gépjármű üzembentartójának/tulajdonosának:

neve:

telephelye:

ir.szám

□□□□

település

..... utca(tér) hsz

telefonszáma:

a gépjármű rendszáma:

**MUNKÁBA MENET VAGY ONNAN LAKÁSÁRA (szállására)
MENET KÖZBEN TÖRTÉNT BALESET ESETÉN**

13. A baleset napján munkavégzés

munkáltató által igazolt

hó nap

óra perc

kezdeté

□□□□

□□□□

vége

□□□□

□□□□

14. A munkavégzés helyéről történt

távozás időpontja

hó nap

óra perc

□□□□

□□□□

15. Igénybevett közlekedési eszköz

személygépkocsi

autóbusz, trolibusz

villamos, HÉV

vonat

motorkerékpár

(segédmotoros is)

kerékpár

egyéni jármű, éspedig

gyalogos

16. A munkahelyre menet, vagy onnan lakására (szállására) menet szokásos
legrövidebb közlekedési útvonal

17. Megszakította-e a szokásos legrövidebb

közlekedési útvonalát

IGEN

NEM

Ha igen, ennek oka:

<p>18. A társadalmi munkavégzés helye, címe ir.szám □□□□ település utca(tér) hsz telefonszáma:</p> <p>19. A végzett munka pontos leírása</p> <p>20. A társadalmi munkára felkérő szerv neve, címe ir.szám □□□□ település utca(tér) hsz telefonszáma:</p>
<p>TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELE SORÁN TÖRTÉNT BALESET ESETÉN</p>
<p>21. Igénybe venni kívánt társadalombiztosítási ellátás megnevezése (keresőképtelenség, vagy munkaképesség csökkenés elbírálása céljából elrendelt orvosi vizsgálat vagy kezelés)</p> <p>22. Az egészségügyi szolgáltató intézmény neve, címe ir.szám □□□□ település utca(tér) hsz telefonszáma:</p> <p>23. orvos beutalóval kívánta-e igénybe venni a tb. ellátást IGEN NEM</p>

Megjegyzés:

Kelt:.....

balesetet szenvedett aláírása

a jegyzőkönyv kiállítójának neve

Az üzemi baleseti jegyzőkönyv mellé csatolandó okmányok

Amennyiben a balesetnek szemtanúja volt, annak nyilatkozata

A sérültet orvoshoz, kórházba, rendelőintézetbe szállító személy nyilatkozata

Ha a balesetet szenvedett személyt elsősegélyben részesítették, az elsősegélyt nyújtó nyilatkozata

Mentő közreműködése esetén az eseménynapló kivonata

Rendőrségi közreműködés esetén a rendőri szerv által felvett jegyzőkönyv másolata

BALESETI ELLÁTÁSOK

Üzemi baleset, vagy foglalkozási megbetegedés esetén a sérültet baleseti egészségügyi szolgáltatás, baleseti táppénz, baleseti járadék, baleseti rokkantsági nyugdíj illeti meg. Hozzá tartozója: ideiglenes özvegyi nyugdíjra, özvegyi nyugdíjra, árvaellátásra, szülői nyugdíjra az általános szabályok szerint - a jogszerző szolgálati idejére tekintet nélkül – jogosult.

Baleseti egészségügyi szolgáltatások:

Az üzemi balesetből vagy foglalkozási megbetegedésből eredő egészségkárosodás miatt igénybe vett természetben járó ellátások mellett a gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök árához, amennyiben a támogatás mértéke a nulla százalékot meghaladja, száz százalékos mértékű támogatás jár. A biztosított térítésmentesen jogosult az üzemi balesetével közvetlenül összefüggő a rágóképesség helyreállítása érdekében meghatározott típusú fogpótlásra.

Baleseti egészségügyi szolgáltatás szempontjából üzemi baleset

- nevelési-oktatási és felsőoktatási intézmény, iskola, iskolarendszeren kívüli oktatásban részesülő tanulójának az a balesete, amelyet a gyakorlati képzés közben, vagy azzal összefüggésben szenvedett el,
- a fogva tartott a fogva tartás ideje alatt végzett munka közben, vagy azzal összefüggésben elszenvedett baleset,
- a közcélú, illetve közérdekű munka végzése során vagy azzal összefüggésben szenvedett el,
- társadalmi munkát végző személyeknek az a balesete, amelyet önkormányzat, állami szerv, illetve munkáltató által kezdeményezett, irányított vagy jóváhagyott munka során szenved el.

Baleseti táppénz

Baleseti táppénz annak jár, aki üzemi baleset következtében keresőképtelenné válik. Baleseti táppénzre a biztosítottak mellett a saját jogú nyugdíjasként munkát végzők is jogosultak.

A baleseti táppénzre az jogosult, aki a biztosítás fennállása alatt, vagy a biztosítás megszűnését követő legkésőbb a harmadik napon az üzemi baleset, illetőleg foglalkozási megbetegedés következtében keresőképtelenné válik.

Nem jogosult baleseti táppénzre az, aki ugyanazon üzemi balesetből eredően baleseti rokkantsági nyugdíjban, vagy baleseti járadékban részesül.

Keresőképtelen az, aki az üzemi balesettel összefüggő és gyógykezelést igénylő egészségi állapota miatt, vagy a gyógyászati segédeszköz hiányában munkát végezni nem tud.

A baleseti táppénz előzetes biztosítási idők és az előzetes táppénzfolyósításra tekintet nélkül jár egy évig, ezt követően pedig az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Orvosszakértői Intézete meghosszabbíthatja.

A baleseti táppénz esetében a betegszabadságra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók, ezért a baleseti táppénz a keresőképtelenség első napjától jár.

A baleseti táppénzre, a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, amennyiben nincs eltérő rendelkezés. A biztosított a baleseti táppénzre kizárólag csak abban a jogviszonyában válik jogosulttá, amelyben az üzemi baleset érte.

Foglalkozási betegség esetén az üzemi baleset napjának – a foglalkozási betegség orvosilag megállapított napját kell tekinteni.

Az, aki a sérülését szándékosan okozta, vagy az orvosi segítség igénybevételével, valamint a baleset bejelentésével is szándékosan késlekedett, nem jogosult baleseti táppénzre.

Ha a sérült a keresőképtelenségének egy bizonyos időtartamára a teljes keresetét megkapta, baleseti táppénzre arra az időszakra nem jogosult.

Az, aki a keresetét részben kapja csak meg, az elmaradt keresete után jogosult a baleseti táppénzre.

A baleseti táppénz összege

A baleseti táppénz összegét annál a munkáltatónál elért jövedelem alapján kell megállapítani, ahol az üzemi baleset bekövetkezett, illetve ahol az üzemi balesetet szenvedett személy, biztosítási jogviszonyban áll.

A baleseti táppénz összegének a megállapításánál elsősorban a munkáért, tevékenységért kifizetett 4%-os egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelmet kell figyelembe venni.

A baleseti táppénz összege 100%-os mértékű, a baleseti táppénz alapját képező naptári napi átlagjövedelemmel azonos.

A baleseti táppénz összegének kiszámításánál nem vehető figyelembe:

- az átlagkereset, a távolléti díj – ide nem értve a munkaszüneti napra járó távolléti díjat -, valamint az az időtartam, amelyre azt kifizették;
- a törzsgárda- és a jubileumi jutalom, a végkielégítés, valamint bármilyen jogcímen adott segély.

Külön kell kiszámítani a figyelembe vehető időszakban végzett munkáért járó rendszeres és nem rendszeres jövedelem naptári napi átlagát.

A baleseti táppénz összegét a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári hónapokban végzett munkáért kifizetett jövedelem naptári napi átlaga alapján kell megállapítani.

Ha a biztosítottnak nem volt az előző hónapban jövedelme, akkor a baleseti táppénz összegét a balesetet megelőzően elért tényleges jövedelem figyelembevételével kell megállapítani.

Ha a biztosítottnak nem volt tényleges jövedelme, akkor a baleseti táppénz összege azonos a szerződés szerinti jövedelmének naptári napi összegével.

Üzemi balesetek kivizsgálása

A munkáltató a munkabalesetek fogalmi körébe tartozó üzemi balesetet a „Munkabaleseti jegyzőkönyv” elnevezésű nyomtatványon köteles rögzíteni.

A munkabaleset fogalmi körébe nem tartozó üzemi balesetet is köteles a munkáltató, illetőleg az erre kötelezett szerv „Üzemi baleseti jegyzőkönyvben” rögzíteni. Az üzemi baleseti jegyzőkönyv elnevezésű nyomtatvány a munkabalesetek körébe nem tartozó, de társadalombiztosítási szempontból üzeminek minősülő igények érvényesítését szolgálja. Ezek:

- a munkába, vagy onnan lakására (szállására) menet közben bekövetkezett baleset,
- a közcélú munka végzése, vagy egyes társadalombiztosítási ellátások igénybevétele során történt baleset.

Ha baleseti jegyzőkönyv felvétele bármilyen okból nem lehetséges, a kifizetőhely köteles megkeresni a Megyei (Fővárosi) Egészségbiztosítási Pénztárat. A kifizetőhelynek lehetőség szerint a baleseti táppénz esedékességéig kell döntenie a baleset üzemiségének kérdésében. Saját hatáskörében a kifizetőhely bírálja el a baleseti táppénzre jogosultságot abban az esetben, ha a baleset üzemi jellege és az üzemi baleset, valamint a keresőképtelenség között az okozati összefüggés megállapítható, illetőleg, ha a foglalkozási betegség fennállása nem vitás.

Ha a baleset üzemi jellege továbbra is vitás, és a sérülés természetéből, vagy a foglalkozási betegség jellegéből következtethető, hogy számottevő munkaképesség-csökkenés marad vissza, a kifizetőhelynek a Megyei (Fővárosi) Egészségbiztosítási Pénztár jogi és kártérítési ügyekben eljáró szervezeti egységének az előzetes véleményét kell kérnie.

Abban az esetben, ha a baleseti táppénz esedékességéig a baleset üzemisége, vagy a foglalkozási betegség fennállása a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, a döntésig előlegként a táppénzt az általános szabályok szerint kell folyósítani.

Ha a baleset üzemi jellegét utólag megállapítják, a baleseti táppénz és az előlegként megállapított táppénz közötti különbözetet a biztosított részére visszamenőleg soron kívül egy összegben kell kifizetni. A baleseti táppénzt is legkorábban az igénybejelentés napját megelőző hatodik hónap első napjától lehet megállapítani.

Baleseti járadék:

Baleseti járadékra az jogosult, akinek a munkaképessége üzemi baleset következtében tizenöt százalékot meghaladó mértékben csökkent, de baleseti rokkantsági nyugdíj nem illeti meg. Attól a naptól jár, amikortól a tizenöt százalékot meghaladó munkaképesség-csökkenést megállapították.

Munkaképesség-csökkenés mértéke		A baleseti járadék	
		időbeni folyósítása	mértéke a havi átlagkereset
1. baleseti fokozat	16-25 %	2 év (szilikózisból, azbesztózisból eredő károsodás fennállása alatt időbeli korlátozás nélkül)	8 %-a
2. baleseti fokozat	26-35 %	időbeli korlátozás nélkül	10 %-a
3. baleseti fokozat	36-49 %	időbeli korlátozás nélkül	15 %-a
4. baleseti fokozat	50-66 %	időbeli korlátozás nélkül	30 %-a

A baleseti járadékot a baleset közvetlenül megelőző egy éven belül elért kereset havi átlaga alapján kell megállapítani. A foglalkozási betegség alapján járó baleseti járadékot és a szilikózissal vagy azbesztózissal járó baleseti járadékot elérő szabályok szerint kell megállapítani.

A havi átlagkereset megállapításánál

- a) a nyugdíjjárulék alapját képező keresetet kell figyelembe venni,
- b) a figyelembe vett keresetet nem kell csökkenteni a magánszemélyek jövedelemadóval (képzett adójával).

Ha a baleseti járadékot nyugdíjasként elszenvedett üzemi baleset alapján állapítják meg, a havi átlagkereset összegét a nyugdíjasként elért kereset alapján kell meghatározni.

A baleseti fokozat változása esetén a baleseti járadék összegét az új fokozatnak megfelelően módosítani kell.

A baleseti járadékra való jogosultság megszűnik, ha a munkaképesség csökkenés a tizenöt százalékot már nem haladja meg, ha újból meghaladja a jogosultság feléled.

Az 1. fokozatú baleseti járadék két éven át történt folyósítás után a járadékra jogosultság akkor éled fel, ha a munkaképesség-csökkenés utóbb három hónapon át a huszonöt százalékot meghaladja. Ha a munkaképesség-csökkenés ismét huszonöt

százalék alá száll, a tizenöt százalékot azonban meghaladja, a baleseti járadék ennek az állapotnak a tartamára, legfeljebb két éven át újból jár.

A baleseti járadék módosításánál, illetőleg újbóli megállapításánál azt az átlagkeresetet kell figyelembe venni, amelynek alapján a baleseti járadékot utoljára megállapították.

A baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosultság megszűnése esetén a munkaképesség-csökkenés mértékének megfelelő baleseti járadékot kell megállapítani.

Baleseti járadék helyett baleseti rokkantsági nyugdíj megállapítása esetén, valamint a nyugdíj módosításánál, illetőleg újbóli megállapításánál, továbbá baleseti rokkantsági nyugdíj helyett járadék megállapítása esetén azt a havi átlagkeresetet kell figyelembe venni, amelynek alapján a baleseti rokkantsági nyugdíjat (járadékot) utoljára megállapították.

Baleseti járadék helyett baleseti rokkantsági nyugdíj megállapítása esetén a havi átlagkeresetet – az igénylő kérelmére – az öregségi, illetőleg a rokkantsági nyugdíj alapját képező havi átlagkeresetre vonatkozó rendelkezések szerint kell megállapítani.

Újabb üzemi baleset esetén valamennyi baleset következményét együttesen kell figyelembe venni, és a baleseti járadékot akkor kell újból megállapítani, ha a sérült az újabb baleset következtében magasabb baleseti fokozatban kerül.

A baleseti járadékra jogosultságnak feléledése esetén a korábban megállapított baleseti járadék megszűnésének időpontjától esedékes emelésekkel, kiegészítésekkel növelten kell az összeget meghatározni.

Baleseti ellátások iránti igény

A bejelentett üzemi baleset tényét a baleseti táppénz megállapítására jogosult szerv határozattal állapítja meg.

Ha a baleseti ellátásra jogosultság szempontjából szükséges, az egészségbiztosítási szerv helyszíni vizsgálatot tarthat. A vizsgálat alkalmával a munkáltató köteles a szükséges felvilágosításokat megadni.

A határozatnak tartalmaznia kell, hogy mikor történt a baleset, és az milyen egészségkárosító következményekkel jár.

A határozat meghozatalához az üzemi baleset egészségkárosító következményeiről az elsődleges ellátást nyújtó orvos – egészségügyi intézmény – tájékoztatja a határozatot hozó szervet.

Az üzemi baleset megállapításáról szóló határozatot meg kell küldeni a biztosítottnak, a kezelő orvosnak, továbbá a keresőképtelenséget elbíráló orvosnak.

Az üzemi balesettel összefüggésben baleseti egészségügyi ellátás csak az üzemi baleset tényét megállapító határozat bemutatása esetén rendelhető.

Az üzemi baleset jogerős megállapításáig a biztosítottnak az általános szabályok szerint rendelt gyógyszer, gyógyászati segédeszköz és ellátás árához, valamint a fogászati ellátásért a biztosított által kifizetett térítési díjat a megállapítást követően, a biztosított kérelmére a lakóhely szerint illetékes Megyei Egészségbiztosítási Pénztár (MEP) soron kívül megtéríti.

Igénybejelentés

A baleseti táppénz iránti igény bejelentésére, elbírálására és folyósítására a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A baleseti járadék iránti igényt az igénylő lakóhelye szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál kell bejelenteni.

Baleseti rokkantsági nyugdíj:

Baleseti rokkantsági nyugdíjra az jogosult, aki munkaképességét hatvanhét százalékban túlnyomóan üzemi baleset, vagy foglalkozási betegség következtében elvesztette és rendszeresen nem dolgozik, vagy keresete lényegesen kevesebb a megrokkánás előtti kereseténél.

Szilikózis következtében a munkaképesség 50%-os elvesztése esetén is jogosult a megváltozott munkaképességű dolgozó rokkantsági nyugdíjra.

A rokkantási nyugdíjra jogosultság azzal a nappal nyílik meg, amelytől a rokkantság az orvosi bizottság véleménye szerint fennáll. Ha erről az orvosi bizottság nem nyilatkozott, akkor az igénybejelentés napját kell a megrokkánás időpontjának tekinteni.

A baleseti rokkantsági nyugdíj attól a naptól jár, amelytől az igénylő

- munkaviszonyban már nem áll, és táppénzben, baleseti táppénzben nem részesül, vagy
- munkát rendszeresen nem végez és táppénzben, baleseti táppénzben nem részesül, vagy
- lényegesen kisebb keresetet biztosító munkakörben dolgozik.

A baleseti rokkantsági nyugdíj összege: a rokkantság fokától és a szolgálati idő tartamától függ.

Rokkantság foka	Munkaképesség csökkenése	A baleseti rokkantsági nyugdíj összege a havi átlagkereset
III.	67% (szilikózis miatt 50%)	60%-a
II.	teljesen munkaképtelen, mások gondozására nem szorul	65%-a
I.	teljesen munkaképtelen, mások gondozására szorul	70%-a

A baleseti rokkantsági nyugdíj alapjául szolgáló kereseteket az öregségi, illetve a rokkantsági nyugdíj megállapításának szabályai szerint kell figyelembe venni. Ha az igénylőre kedvezőbb, kérelmére a balesetet megelőző egy évi nyugdíjjárulék alapját képező kereset alapján kell megállapítani.

A baleseti rokkantsági nyugdíj összege a szolgálati idő minden éve után a havi átlagkereset egy százalékával emelkedik, az átlagkeresetnél azonban több nem lehet.

A baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosultság megszűnik, ha a nyugdíjas, túlnyomóan üzemi baleset, foglalkozási megbetegedés következtében kialakult munkaképesség-csökkenése a hatvanhét (szilikózis miatt 50) százalékot már nem éri el.

Állapotjavulás nélkül is megszűnik a baleseti rokkantságra jogosultság akkor, ha a nyugdíjas rendszeresen dolgozik és keresete négy hónap óta lényegesen nem kevesebb annál a keresetnél, amelyet a megrokkánás előtti munkakörében rokkantság nélkül elérhetne. Ilyen esetben a 4. fokozatú baleseti járadékot kell a baleseti sérült számára megállapítani.

A baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosultság feléled, ha a jogosultság feltételei a nyugdíj megszüntetése után öt éven belül újra bekövetkeznek. A jogosultat a nyugdíj megszüntetését követő emelések, kiegészítések is megilletik.

A baleseti rokkantsági nyugdíjat állapotváltozás miatt módosítani kell. Egészségromlás miatt az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követően is módosítani kell..

Újabb üzemi baleset esetén valamennyi baleset következményét együttesen kell figyelembe venni és a kedvezőbb átlagkereset alapján kell megállapítani.

Baleseti hozzátartozói nyugellátások

A hozzátartozók részére baleseti hozzátartozói nyugellátás akkor jár, ha a sérült az üzemi baleset következtében meghalt.

A baleseti rokkantsági nyugdíjas hozzátartozóját megilleti a baleseti nyugellátás akkor is, ha a nyugdíjas nem az üzemi baleset következtében halt meg.

A baleseti sérült hozzátartozóit a baleseti nyugellátás akkor is megilleti, ha a sérült a baleseti táppénz folyósításának a tartama alatt nem az üzemi baleset következtében halt ugyan meg, de vélelmezhető, hogy életben maradása esetén baleseti rokkantsági nyugdíjra lett volna jogosult.

A baleseti sérült hozzátartozói ideiglenes özvegyi nyugdíjra és ennek megszűnését követően özvegyi nyugdíjra, árvaellátásra és szülői nyugdíjra a hozzátartozói nyugellátásra vonatkozó rendelkezések szerint azzal az eltéréssel jogosultak, hogy a hozzátartozót a baleseti nyugellátás a **jogszerző szolgálati idejére tekintet nélkül megilleti.**

Tájékoztatásul az alábbiakban ismertetjük a **hozzátartozói ellátások főbb szabályait.**

Az özvegyi nyugdíjrendszer 1998. január elsejétől lényegesen megváltozott. A legnagyobb változás: az özvegy saját jogú nyugdíja mellett özvegyi nyugdíjra is jogosult, ha a feltételeknek megfelel.

Özvegyi nyugdíjat a házastárs, az elvált házastárs és az élettárs (együtt a továbbiakban: házastárs) kaphat az alábbi feltételek megléte esetén.

Özvegyi nyugdíjra az jogosult, akinek házastársa az öregségi, illetve életkor szerint a rokkantsági nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezte, vagy öregségi, illetve rokkantsági nyugdíjasként halt meg.

Élettárs akkor jogosult özvegyi nyugdíjra, ha 10 évig megszakítás nélkül együtt éltek, vagy ha megszakítás nélkül egy évig éltek együtt és gyermekük született.

Élettársa után nem jogosult özvegyi nyugdíjra az, aki a fenti együttélési idő alatt vagy ennek egy része alatt özvegyi nyugdíjban vagy baleseti özvegyi nyugdíjban részesült.

IDEIGLENES ÖZVEGYI NYUGDÍJ

Ideiglenes özvegyi nyugdíj a házastárs halálától egy évig jár, de az elhunyt jogán árvaellátásra jogosult másfél évesnél fiatalabb gyermeket eltartó özvegynek az árva 18 hónapos életkorának betöltéséig jár. Ha a gyermek fogyatékos, vagy tartósan beteg 3. születésnapjáig folyósítják az ideiglenes özvegyi nyugdíjat.

Az ideiglenes özvegyi nyugdíj összege ötven százaléka annak az öregségi, rokkantsági, vagy baleseti rokkantsági nyugdíj összegének, amely az elhunytat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

ÖZVEGYI NYUGDÍJ

Az ideiglenes özvegyi nyugdíj megszűnését követően özvegyi nyugdíjra az jogosult, aki házastársa halálakor a **reá irányadó öregségi** nyugdíjra jogosító korhatárt betöltötte, vagy **rokkant**, vagy házastársa jogán legalább **két árvaellátásra jogosult gyermek** eltartásáról gondoskodik.

2005. júniusa óta az ideiglenes özvegyi nyugdíj megszűnését követően az elhunyt házastárs jogán árvaellátásra jogosult **fogyatékkal élő, vagy tartósan beteg gyermek ellátásáról gondoskodó szintén jogosult özvegyi nyugdíjra.**

Az özvegyi nyugdíj jár akkor is, ha az erre jogosító feltételek valamelyike a házastárs halálától számított **tíz éven** belül következik be. Ekkor az özvegyi nyugdíj feléledéséről beszélünk.

Más feléledési szabályok vonatkoznak, ha a házastárs halála **1993. március elseje előtt** következett be. Ilyen esetekben a feléledési idő maximum **tizenöt év** lehet.

Ha az özvegyi nyugdíjat **1997. január 1-je** előtti időponttól állapították meg, az özvegyi nyugdíjra jogosultság akkor éled fel, ha a férfi **60.**, nő **55.** életévét eléri. Az özvegyi nyugdíj összegét több jogosult esetén egyenlő arányban megosztják.

Az özvegyi nyugdíj összege annak az özvegynek, aki saját jogú nyugellátásban nem részesül az elhalt nyugdíjának ötven százaléka – a saját jogú nyugdíjjal rendelkező, valamint a két árvaellátásra jogosult kiskorú, illetve egy fogyatékos gyermek gondozása címén jogosult özvegy özvegyi nyugdíja harminc százaléka – annak az öregségi, rokkantsági vagy baleseti rokkantsági nyugdíjnak, amely az elhunytat halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.

Ha az özvegy a reá irányadó öregségi nyugdíjra jogosító életkor betöltése előtt házasságot köt az özvegyi nyugdíjra jogosultsága megszűnik.

ÁRVAELLÁTÁS

Árvaellátásra az a gyermek jogosult, akinek szülője haláláig az öregségi, illetve rokkantsági nyugdíjhoz a szükséges szolgálati időt megszerezte, vagy öregségi, illetve rokkantsági nyugdíjasként halt meg.

Az árvaellátás a jogosultsági feltételek megléte esetén a gyermek 16. életévének betöltéséig, az oktatási intézmény nappali tagozatán tanulónak az oktatás idejére – maximum 25 éves koráig – jár. ha az említett jogosultság megszűnése előtt a gyermek megrokkant, úgy ennek tartamára az árvaellátás életkorára tekintet nélkül megilleti.

Az **árvaellátás összege:** az elhalt nyugdíjának 30,0 %-a, ha mindkét szülő elhalt, az elhalt nyugdíjának (a kedvezőbbnek) 60,0 %-a, ha az életben lévő szülő rokkant, az elhalt nyugdíjának 60,0 %-a.

SZÜLŐI NYUGDÍJ

Jogosultság feltételei:

- az elhalt gyermek (unoka) a szükséges szolgálati idővel rendelkezett, vagy nyugdíjasként halt meg,
- a szülő (nagyszülő) a gyermek halálakor rokkant, vagy a 65. életévét betöltötte és a szülőt (nagyszülőt) a gyermeke (unokája) a halálát megelőző egy éven át **túlnyomórészt** eltartotta (nevelőszülő akkor jogosult, ha az elhunyt gyermeket 10 évig eltartotta).

Ha a gyermek (unoka) halála után egy éven belül a szülő (nagyszülő) megrokkán és tartásra képes és köteles hozzátartozója nincs, a szülői nyugdíj a fenti feltételek fennállása esetén megállapítható.

Összege: azonos az özvegyi nyugdíj összegével.

A szülő (nagyszülő) akkor minősül túlnyomó részben eltartottnak, ha a gyermeke (unokája) elhalálkozásának időpontjában nyugdíja, hozzátartozói nyugdíja nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

Megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatása és szociális ellátása

Megváltozott munkaképességű dolgozónak kell tekinteni többek között azt, aki üzemi baleset, vagy foglalkozási betegség következtében **baleseti járadékban** részesül és eredeti munkakörében munkáltatójánál teljes értékű munka végzésére tartósan alkalmatlanná vált. Ennek szabályai a 8/1983. (VI.29.) EüM-PM a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló rendeletben található.

A megváltozott munkaképességű dolgozót munkáltatója köteles elsősorban eredeti munkakörében és szakmájában foglalkoztatni. Ha ez nem lehetséges, a munkáltató működési körén belül olyan munkakörben kell őt alkalmazni, ahol egészsége további romlása nélkül munkaképességét hasznosítani tudja. Ennek megfelelően a dolgozó munkaszerződését módosítani kell. Ennek érdekében a munkáltató a megváltozott munkaképességű dolgozót köteles

- a munkakörülmények módosításával, elsősorban eredeti munkahelyén (munkakör) és szakmájában tovább foglalkoztatni, vagy
- a munkáltató működési körén belül a dolgozó egészségi állapotának, korának és képzettségének figyelembevételével megfelelő munkahelyre áthelyezni, illetőleg
- más munka végzésére betanítani vagy szakképzésben részesíteni,
- szükség esetén az e célra létrehozott külön üzemrészben foglalkoztatni,
- részmunkaidőben alkalmazni,
- bedolgozóként foglalkoztatni, ha a munkáltató tevékenysége erre módot ad.

A megváltozott munkaképességű dolgozó foglalkoztatására a munkáltatónál működő **rehabilitációs bizottság** tesz javaslatot.

Amennyiben a rehabilitációs bizottság nem tud a foglalkoztatására javaslatot tenni, a helyi, majd a területi rehabilitációs bizottsághoz lehet fordulni.

A megváltozott munkaképességű dolgozók **munkajogi védelem illeti meg**. Így többek között az üzemi baleset, illetve a foglalkozási megbetegedés miatt baleseti járadékban részesülőnek mindaddig, amíg azt folyósítják, nem lehet felmondani.

A felmondási tilalom **nem vonatkozik** arra a megváltozott munkaképességű dolgozóra, aki munkáját ismételten nem megfelelően látja el, vagy ha az egészségi állapotának, korának, képzettségének megfelelő új munkahelyet nem fogadja el, vagy öregségi, rokkantsági nyugdíjra, baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosult, vagy számára megfelelő munkahelyet az illetékes rehabilitációs bizottság nem tud biztosítani.

Rehabilitációs foglalkoztatás esetén járó szociális ellátások

A megváltozott munkaképességű dolgozók szociális ellátása rehabilitációs foglalkoztatása esetén

Az a megváltozott munkaképességű dolgozó, aki eredeti munkakörében nem foglalkoztatható, kereset-kiegészítésre, átmeneti kereset-kiegészítésre, jövedelem-kiegészítésre, vagy átmeneti jövedelem-kiegészítésre jogosult.

Azt a munkaviszonyban, bedolgozói munkaviszonyban, vagy bedolgozói tagsági viszonyban álló megváltozott munkaképességű dolgozót, valamint azt a munkaviszony jellegű jogviszonyban álló megváltozott munkaképességű szövetkezeti tagot, akit rehabilitálása érdekében áthelyeznek, illetve betanításban vagy szakképzésben részesítenek, az áthelyezés, illetőleg a betanítás vagy szakképzés megkezdésének napjától kereset-kiegészítésben kell részesíteni.

A kereset-kiegészítés jár:

- a dolgozónak - ha a munkaképesség-változás mértéke az 50 %-ot eléri, vagy meghaladja – a betanítás vagy szakképzés idejére,
- a baleseti járadékban részesülő dolgozónak – ha a munkaképesség-változás mértéke eléri, vagy meghaladja a 36 %-ot – időbeli korlátozás nélkül,
- a gümőkóros beteg dolgozó esetében – rokkantsága mértékétől függetlenül – addig az időpontig, amíg foglalkoztatási tilalmat okozó betegsége a tüdőbeteg-gondozó intézet igazolása szerint fennáll.

A kereset-kiegészítést a megváltozott munkaképességű dolgozó részére a Magyar Államkincstár területi igazgatóságai állapítják meg és folyósítják.

A megváltozott munkaképességű dolgozók szociális ellátása rehabilitációs munkahely hiánya esetén

Átmeneti járadék:

Átmeneti járadékra az a megváltozott munkaképességű dolgozó jogosult, aki az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezik és nem jogosult rokkantsági nyugdíjra; 5 éven belül eléri a reá irányadó öregségi korhatárt; munkaképesség csökkenése az Országos Orvosszakértői Intézet (OOSZI) véleménye szerint 50% és nem részesül munkanélküli ellátásban, kereset-kiegészítésben, táppénzben, baleseti táppénzben, gyermekgondozási díjban.

Összege: a várható öregségi nyugdíj 75%-a, de nem lehet kevesebb a rendszeres szociális járadék összegénél.

Megszűnik a jogosultsága, ha a megváltozott munkaképességű dolgozó öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra válik jogosulttá, vagy az OOSZI véleménye szerint már nincs 50%-os munkaképesség csökkenése, vagy az egészségügyi állapotának megfelelő munkahelyet indokolatlanul nem fogadja el, vagy állandó jelleggel külföldön telepedett le.

Rendszeres szociális járadék:

Annak a nem rehabilitálható, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt be nem töltött, megváltozott munkaképességű dolgozónak, aki az átmeneti járadék megállapításához szükséges feltételekkel nem rendelkezik az alábbi feltételekkel rendszeres szociális járadékot kell megállapítani.

Rendszeres szociális járadékra az jogosult, aki nem rehabilitálható; megváltozott munkaképességű dolgozó munkaviszonyát megszüntették; nem jogosult öregségi, rokkantsági nyugdíjra, baleseti rokkantsági nyugdíjra; nem rendelkezik az átmeneti járadék feltételeivel, de rendelkezik a rokkantsági nyugdíjra az életkora szerint szükséges szolgálati idővel

pl.:	22 éves kora előtt	2 év
	25-29 életév	6 év
	30-34 életév	8 év
	35-44 életév	10 év
	45-54 életév	15 év
	55 évtől	20 év felével,

munkaképesség-csökkenése az 50%-ot eléri, nem részesül kereset-kiegészítésben, táppénzben, baleseti táppénzben, gyermekgondozási díjban.

Összegét minden évben meghatározzák.

Megszűnik a jogosultsága rendszeres szociális járadékra, ha az egészségügyi állapotának megfelelő munkát nem fogadja el, vagy Magyarországot állandó letelepedési szándékkal elhagyja, vagy öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra válik jogosulttá.

A MUNKÁLTATÓ MEGTÉRÍTÉSI KÖTELEZETTSÉGE

A foglalkoztató köteles megtéríteni az üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés miatt felmerült egészségbiztosítási ellátást, baleseti rokkantsági nyugdíjat, baleseti hozzátartozói nyugellátást, ha a baleset vagy megbetegedés annak a következménye, hogy

- ő, vagy megbízottja a reá nézve kötelező munkavédelmi szabályokban foglalt kötelezettségének nem tett eleget, illetőleg, ha
- ő, vagy alkalmazottja (tagja) a balesetet szándékosan idézte elő.

A megtérítésre kötelezett a ténylegesen megállapított és folyósított egészségbiztosítási ellátásért, nyugellátásért, valamint az egészségbiztosítás körében igénybe vett, finanszírozott egészségügyi szolgáltatásért. Ennek szabályai az 1997. évi LXXXIII. a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvényben találhatók.

A MUNKÁLTATÓ KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE

A Munka Törvénykönyve kimondja, hogy a munkáltató a munkavállalónak munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért, vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel.

Mentesül a munkáltató a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása idézett elő.

A munkavállalónak kell bizonyítani, hogy a károkozás a munkaviszonyával összefüggésben következett be.

A munkáltató működési körébe esnek különösen a munkáltató által feladatai során kifejtett tevékenységgel összefüggő magatartásból, a használt anyag, felszerelés, berendezés és energia tulajdonságából, állapotából, mozgásából és működéséből eredő okok. lehetséges károk például az elmaradt jövedelem, a munkaviszonyok közötti jövedelem, a dologi kár, a sérelem, illetve ennek elhárításával összefüggésben felmerült, indokolt költségek.

Kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani.

Szabályok: az 1992. évi XXII. a Munka Törvénykönyvében és az 1959. évi IV. a Polgári Törvénykönyvben találhatók.

Felhívás kárigény-bejelentésre**Munkavállaló neve**

Beosztása

Lakcíme

Felhívás kárigény-bejelentésre

A Munka Törvénykönyv IX. fejezetében foglaltak alapján felhívom, hogy amennyiben a munkabalesetével, betegségével összefüggésben kárt szenvedett, az ezzel kapcsolatos igényét szíveskedjék mielőbb bejelenteni.

A bejelentéshez szükséges nyomtatványt mellékelem.

Tájékoztatom, hogy a kártérítés igénye kérdésében a bejelentés kézhezvételétől számított 15 napon belül döntök.

Felhívom a figyelmét, hogy a bejelentéssel indokolatlanul ne késlekedjék, mivel a kárigény az esedékességtől számított 3 év elteltével elévül, érvényesíteni később már nem lehet.

A kártérítési járadék iránti igényét pedig legkésőbb 6 hónapon belül jelentse be, mivel a járadék ennél régebbi időre csak akkor érvényesíthető, ha Önt a kárigény-bejelentésben mulasztás nem terheli.

Kelt:

P. H.

Munkáltató aláírása

Kárigény-bejelentő

Munkáltató neve

Címe

Kárigény-bejelentő

Az napján kelt felhívására közlöm, hogy a-én elszenvedett munkabalesetemmel összefüggésben károm a következő:

a) Elmaradt jövedelem (elmaradt munkabér, egyéb jövedelem)	Ft
b) Dologi kár (ruházat, felszerelési tárgy, egyéb dologi kár)	Ft
e) Költség (ápolási költség stb.)	Ft
d) Nem vagyoni kárpótlás	Ft
Összesen:	Ft

Az a)-d) pontokban közölt károm megtérítését kérem.

Kérésem indokaiként az alábbiakat adom elő:

Megjegyzésem, hogy az előzőekkel összefüggésben később felmerülő káromat is haladéktalanul bejelentem.

Kelt.:

P.H.

munkavállaló aláírása